

Riedsútstel

Ynformaasjekarrûsel	: 20 november 2025
Agindapunt	: 2
Status	: Informerend/Vergaderstuk
Program	: 5. Sport, cultuur en recreatie
Ferfolch	: Meningvormend/Besluitvormend 18 december 2025, agendapunt 18
Portefúljeâlder	: Dhr. H. Bruining
Taheakke	: 1. Buitensportaccommodatiebeleid gemeente Achtkarspelen 2. Riedsútstel 10 april 2025 3. Uitgangspuntennotitie 'toekomstig buitensportaccommodatiebeleid' 4. Meerjaren onderhoudsplan sportvelden gemeente Achtkarspelen 2026-2035 5. Beregenen van natuurgras- en hybridevelden 6. Overzicht éénmalige kosten overdracht opstellen
Saaknûmer	: 2025102311528

Underwerp

Buitensportaccommodatiebeleid

Wy stelle jo foar 18 desimber 2025 te besluten om:

1. Het 'Buitensportaccommodatiebeleid gemeente Achtkarspelen' vast te stellen en hiermee alle voorgaande vastgestelde beleidsregels rondom de buitensport in te trekken.
2. Het 'Meerjarenonderhoudsplan sportvelden gemeente Achtkarspelen 2026-2035' vast te stellen en de financiële consequenties te vertalen in de meerjarenbegroting.
3. Akkoord te gaan met de structurele uitzetting van de begroting.
4. Voor het vernieuwen van diverse inrichtingselementen (o.a. ballenvangers en leunhekken) in 2026 een éénmalige bijdrage beschikbaar te stellen van € 177.386 en deze ten laste te laten komen van de 'algemene reserve'.
5. Voor de overdracht van de gebouwen in 2026 een éénmalige bijdrage beschikbaar te stellen van € 319.985 en deze ten laste te laten komen van de 'algemene reserve'.
6. Voor het afboeken van de boekwaarden van de aan de verenigingen over te dragen opstellen een éénmalige bijdrage van € 1.263.649 beschikbaar te stellen en deze ten laste te laten komen van de 'algemene reserve'.
7. Het in de kadernota 2026 – 2029 verwerkte bedrag van € 150.000 voor de buitensport te gebruiken voor de bekostiging van de gevraagde incidentele bijdragen van de besluitpunten 4, 5 en 6.
8. De vastgestelde afschrijvingstermijnen voor sportvelden in de nota 'waardering en afschrijvingen vaste activa' te vervangen door de afschrijvingstermijnen zoals die in het 'Meerjarenonderhoudsplan sportvelden gemeente Achtkarspelen 2026-2035' beleidsplan zijn opgenomen.
9. Op basis van al gemaakte afspraken en gewekte verwachtingen de verzoeken om een bijdrage voor de vernieuwing van de kleedaccommodaties van FC Surhústerfean en VVT, separaat van het nieuwe buitensportaccommodatiebeleid, af te handelen.

Agindearring ynformaasjekarrûsel

Dit onderwerp is geagendeerd voor de informatiecarrousel van 20 november 2025 in verband met insprekers die zich hebben gemeld voor dit onderwerp.

Koarte gearfetting

Uw raad wordt voorgesteld het 'Buitensportaccommodatiebeleid gemeente Achtkarspelen' vast te stellen en de daarbij benodigde besluiten te nemen voor de uitvoering hiervan.

Foech ried/kolleezje

De gemeenteraad is het beleidsbepalende orgaan en is tevens bevoegd om financiële investeringsbijdragen beschikbaar te stellen.

Ynlieding

Op 10 april jl. heeft uw raad aan de hand van de uitgangspuntennotitie 'toekomstig buitensportaccommodatiebeleid' gedebatteerd over nieuw beleid en ons college input gegeven voor de verdere uitwerking van dit beleid. Hierop volgend is er met de besturen van de buitensportverenigingen overleg gevoerd. De input van uw raad en de verenigingen is, waar nodig en wenselijk verwerkt, in het nieuwe 'Buitensportaccommodatiebeleid gemeente Achtkarspelen' (zie bijlage 1).

Histoarje

Op 10 april jl. heeft de gemeenteraad aan de hand van de uitgangspuntennotitie 'toekomstig buitensportaccommodatiebeleid' (zie bijlagen 2 & 3) gedebatteerd over nieuw beleid.

Te berikken effekt

- Het behouden van goede en toekomstbestendige buitensportaccommodaties voor de inwoners van onze gemeente.
- Duidelijkheid scheppen over 'wie' nu 'waarvoor' verantwoordelijk is binnen het buitensportaccommodatiebeleid.
- Betere financiële sturing. Door de middelen voor het onderhoud en renovaties van de buitensportaccommodaties correct in de begroting op te nemen kan er beter op de uitgaven worden gestuurd. Hierdoor zullen er in de toekomst minder ad-hoc besluiten hoeven te worden genomen.

Arguminten

1.1 Duidelijkheid omtrent buitensportaccommodatiebeleid is gewenst

Het huidige buitensportaccommodatiebeleid is verspreid over diverse notities en voorstellen. In de uitgangspuntennotitie 'toekomstbestendig buitensportaccommodatiebeleid' is aangegeven dat er geen duidelijk omkaderd beleid is en dat de bestaande beleidslijnen niet altijd even duidelijk en consistent zijn. Met het voorgestelde beleid wordt duidelijkheid gebracht over 'wie' nu 'waarvoor' verantwoordelijk is bij de buitensport.

Voor het nieuwe beleid is gekeken naar een logische en duidelijke verdeling van taken tussen de gemeente en de verenigingen. Voorwaarde hierbij is dat de sportaccommodaties goed en toekomstbestendig moeten worden onderhouden. Het college is van mening dat dit binnen het voorgestelde beleid wordt gewaarborgd.

1.2 Het huidige beleid is op sommige punten onlogisch en dient aangepast te worden

Binnen het huidige beleid zijn er diverse zaken geconstateerd die niet logisch zijn. Zo is het bijvoorbeeld onlogisch dat de gemeente de hoofdvelden wel renoveert, maar trainingsvelden (die verreweg het meest worden gebruikt) niet. Om dergelijke onlogische situaties te corrigeren, zijn in het verleden geregeld ad-hoc besluiten genomen die afwijken van het beleid. Deze afwijkingen hebben geleid tot de indruk van willekeur, hetgeen in de toekomst moet worden voorkomen.

1.3 Klimaatsveranderingen zorgen ervoor dat het onderhoud anders moet worden geregeld

Het onderhoud van de sportvelden is van groot belang voor zowel de levensduur als de veiligheid van de velden. Door de strengere wetgeving omtrent onkruidbestrijding en de effecten van klimaatverandering, wordt het sportveldenonderhoud steeds complexer.

Binnen het voorgestelde beleid is ingespeeld op deze veranderingen door onder andere te voorzien in 'beregening op maat'. Door de steeds vaker voorkomende langdurige periodes van hitte en droogte is goede beregening van de sportvelden essentieel (zie bijlage 5). Wanneer te laat wordt beregend, kan al snel schade aan de grasmat ontstaan.

Anderzijds kan overmatige beregening eveneens leiden tot nadelige effecten, zoals aantasting van de bodemstructuur. Om dit proces beter te reguleren, wordt voorgesteld te investeren in automatische beregeningsinstallaties. Naast frequentere periodes van hitte komen er door de veranderende klimaatomstandigheden steeds vaker langere periodes van hevige regenval voor. Het is daarom van groot belang dat de velden beschikken over goed functionerende drainage. Bij toekomstige renovaties van de sportvelden wordt hier rekening mee gehouden. Door als gemeente te voorzien in beregeningsinstallaties en goed functionerende drainage wordt de kwaliteit van de velden verbeterd. Verwacht wordt dat hierdoor de toekomstige onderhoudskosten zullen dalen.

2.1 Het onderhoudsplan van de sportvelden moet worden afgestemd op het nieuwe beleid

Het doorvoeren van nieuw beleid brengt wijzigingen in het sportveldenonderhoud met zich mee. Zo zal de gemeente o.a. de renovaties van de bij- en trainingsvelden en aanschaf van beregeningsinstallaties op zich gaan nemen. In het bijgevoegde 'Meerjarenonderhoudsplan sportvelden gemeente Achtkarspelen 2026-2035' (zie bijlage 4) is het benodigde onderhoud conform het voorgestelde beleid opgenomen. Uw raad wordt verzocht het MJOP vast te stellen en de financiële consequenties hiervan te verwerken in de begroting. Hiermee worden alle gemeentelijke verantwoordelijkheden voor de buitensport financieel geborgd.

3.1 Het huidige budgettaire kader is onvoldoende om zowel het huidige als voorgestelde beleid conform uit te kunnen voeren

Het huidige budgettaire kader is onvoldoende om zowel het huidige als voorgestelde beleid uit te kunnen voeren. Om financieel 'in control' te komen en ad hoc besluiten te voorkomen is bijstelling van de begroting nodig. Binnen zowel het doorvoeren van het voorgestelde beleid als het continueren van het huidige beleid is een structurele uitzetting van de gemeentebegroting nodig. Het voorgestelde beleid zal ten opzichte van doorvoering van het huidige beleid op de lange termijn financieel voordeliger zijn (zie paragraaf Financiën).

4.1 Niet alle inrichtingselementen kunnen nog 5 jaar voldoende functioneren

Bij het door uw raad gevoerde meningsvormend debat is de 'Uitgangspuntennotitie toekomstbestendig buitensportaccommodatiebeleid' besproken. Eén van de uitgangspunten uit deze notitie is dat de over te dragen opstallen, waarvoor de vereniging op basis van het huidige beleid nog niet verantwoordelijk is, na overdracht nog minimaal 5 jaar goed moeten kunnen functioneren. Bij de inspectie van de inrichtingselementen (o.a. ballenvangers, leunhekken, lichtmasten) is gebleken dat diverse inrichtingselementen moeten worden vernieuwd om aan de genoemde voorwaarde te kunnen voldoen. De kosten voor de vervanging van de inrichtingselementen worden geschat op € 177.386 (incl. BTW). Voor deze vernieuwing zijn geen middelen in de gemeentebegroting opgenomen. Uw raad wordt verzocht om een éénmalige bijdrage beschikbaar te stellen van € 177.836. Omdat de opstallen na vernieuwing in eigendom komen van de betreffende verenigingen zal dit leiden tot een onttrekking aan de 'algemene reserve'. Een bijdrage in eigendommen van derden kan namelijk niet worden geactiveerd.

5.1 Bepaalde elementen in de kleedaccommodaties kunnen niet meer 5 jaar voldoende functioneren

Zoals bij argument 4.1 al aangegeven is één van de uitgangspunten voor het nieuwe beleid dat de over te dragen opstallen nog minimaal 5 jaar goed moeten kunnen functioneren. Bij de inspectie van de kleedaccommodaties is gebleken dat diverse elementen in de kleedkamers moeten worden vernieuwd om aan deze voorwaarde te kunnen voldoen.

Binnen het voorgestelde beleid worden de verenigingen volledig verantwoordelijk voor de bekostiging en vernieuwing van alle opstallen, waaronder de kleeaccommodaties.

Op basis van de huidige 'Beleidsregel sport – kleeaccommodaties' komen verenigingen nu nog in aanmerking voor een bijdrage van maximaal 50% voor de nieuwbouw, uitbreiding en/of renovatie van kleeaccommodaties. De overige 50% van de kosten liggen, conform deze beleidsregel, bij de verenigingen zelf. Voorgesteld wordt om een bijdrage van 50%, van de berekende herstellkosten, aan de verenigingen beschikbaar te stellen. De totale gemeentelijke kosten hiervoor komen op € 254.360 (incl. BTW). Voor deze uitgaven zijn in de huidige gemeentebegroting geen middelen opgenomen. Uw raad wordt daarom verzocht een éénmalige bijdrage van € 254.360 beschikbaar te stellen. De kleeaccommodaties komen in eigendom van de verenigingen. Een bijdrage in eigendommen van derden kan niet worden geactiveerd, derhalve zal dit tot een onttrekking aan de 'algemene reserve' leiden. De bijdragen zullen, na overdracht van het eigendom van de opstallen, worden overgemaakt aan de betreffende verenigingen. De verenigingen kunnen met zelfwerkzaamheid en subsidies meer realiseren dan wanneer de gemeente de werkzaamheden zelf zou laten uitvoeren.

5.2 Voor de overdracht van de opstallen zullen diverse administratieve en juridische kosten moeten worden gemaakt

Om de overdracht van de opstallen juridisch vast te kunnen leggen zullen er diverse kosten moeten worden gemaakt (o.a. notariële kosten en kadastrale kosten). De geschatte kosten voor de juridische afwikkeling van de overdracht zijn berekend op € 65.625 (incl. BTW). In de huidige begroting zijn geen middelen opgenomen voor deze kosten. Uw raad wordt voorgesteld om een éénmalige bijdrage van maximaal € 65.625 beschikbaar te stellen en deze ten laste te brengen van de 'algemene reserve'. Voor een overzicht van alle éénmalige overdrachtskosten verwijzen wij naar bijlage 6.

6.1 Diverse opstallen worden aan de betreffende verenigingen overgedragen

Binnen het voorgestelde beleid worden er diverse opstallen (o.a. klee kamers, ballenvangers, lichtmasten) in eigendom overgedragen aan de betreffende verenigingen. Deze opstallen zijn nu nog eigendom van de gemeente en hebben een bepaalde boekwaarde. Een bijdrage in eigendommen van derden kan echter niet worden geactiveerd en daarom zal de waarde van deze activa in één keer moeten worden afgeschreven. Dit zal leiden tot een onttrekking aan de 'algemene reserve'.

7.1 De opgenomen bijdrage vanuit de kadernota is niet meer nodig als het beleid conform wordt vastgesteld

In de kadernota 2026-2029 is een bijdrage opgenomen van € 150.000 voor investeringen in de buitensportaccommodaties die moeten worden uitgevoerd, mocht het beleid niet worden aangepast. Wanneer de gemeenteraad het voorgestelde beleid conform vaststelt dan is deze bijdrage niet meer nodig. Deze bijdrage kan dan worden gebruikt als dekking voor de te maken incidentele lasten behorende bij de doorvoering van het voorgestelde beleid.

8.1 De huidige afschrijvingstermijnen zijn niet conform de daadwerkelijke afschrijvingsperiode

Op 23 januari 2020 heeft uw raad de nota 'waardering en afschrijving vaste activa' vastgesteld. De afschrijvingstermijnen benoemd in deze nota sluiten echter niet aan bij de feitelijke gebruiksduur en levenscyclus van de verschillende onderdelen van een sportveld. Bij de opstelling van het meerjarenonderhoudsplan en de financiële doorrekening van het nieuwe beleid is daarom uitgegaan van afschrijvingstermijnen die aansluiten bij de werkelijkheid.

Daarbij is onderscheid gemaakt per onderdeel van de veldopbouw (o.a. de toplaag, drainage en onderbouw) zodat de werkelijke levensduur en vervangingsmomenten accurater worden weergegeven. Met de voorgestelde plannen wordt daarmee afgeweken van de huidige nota 'waardering en afschrijving activa'.

9.1 FC Surhústerfean en Voetbalvereniging Twijzelerheide (VVT) zijn op dit moment bezig met de uitwerking van de plannen voor renovatie / nieuwbouw van de accommodatie

Binnen het voorgestelde beleid komt de 'Beleidsregel sport – kleeaaccommodaties' te vervallen. FC Surhústerfean en VVT komen op dit moment in aanmerking voor een bijdrage uit deze regeling en beide verenigingen zijn al geruime tijd bezig met de planvorming voor nieuwe kleeaaccommodaties. Het per direct wegvallen van deze regeling zal voor de genoemde verenigingen een onevenredig nadelig effect hebben. Daarnaast zijn in het kader van de voorstellen rondom de projecten 'Gebiedsontwikkeling Surhuisterveen' en 'IKC Twijzelerheide' er richting deze verenigingen de nodige verwachtingen geschept. Voorgesteld wordt om (in het kader van overgangsbeleid) de verzoeken van FC Surhústerfean en VVT op basis van gemaakte afspraken en al geschepte verwachtingen af te handelen. Zodra de planvorming van de verenigingen duidelijk is zal het gemeentebestuur hierover worden geadviseerd.

Alternativen

Een alternatief is om het huidige beleid te handhaven. De huidige begroting moet dan worden aangepast op de daadwerkelijk te maken kosten volgens het huidige beleid. Dit zal leiden tot een uitzetting van de begroting. Het huidige beleid heeft echter dusdanige nadelen dat dit eigenlijk geen reëel alternatief is.

Kanttekenings/risiko's

1. Mogelijk brengt het nieuwe beleid ongewenste negatieve effecten met zich mee en moet het beleid worden aangepast

Het aanpassen van het buitensportaccommodatiebeleid zal voor zowel de gemeente als de verenigingen veranderingen met zich meebrengen. Wat de wijzigingen van het beleid precies gaan betekenen voor de verenigingen is niet exact in te schatten. Binnen 5 jaar zal er een evaluatie van het beleid volgen. Mocht blijken dat het nieuwe beleid dusdanige negatieve effecten met zich mee brengt en mogelijke aanpassing van het beleid nodig is, dan zal het gemeentebestuur hierover worden geadviseerd. Verwacht wordt echter dat het voorgestelde beleid, over het algemeen, een positieve uitwerking heeft en meer duidelijkheid zal geven voor zowel de verenigingen als de gemeente.

2. Er wordt geen rekening gehouden met extra voorzieningen voor verenigingen die sporten op een hoger niveau

Binnen het voorgestelde buitensportaccommodatiebeleid wordt rekening gehouden met de normen en de capaciteitsberekeningen van de betreffende sportbonden. Voor het realiseren van de benodigde capaciteit zet de gemeente primair in op natuurgrasvelden. Indien de beschikbare ruimte hiervoor ontoereikend blijkt, kan worden gekozen voor een alternatieve veldconstructie, zoals hybride of kunstgras.

Het bestuur van Harkemase Boys geeft bijvoorbeeld aan dat zij graag een kunstgrasveld wil behouden. Harkemase Boys speelt 3^e divisie en is daarmee qua niveau (na Heerenveen en Cambuur) de derde vereniging van Friesland. Het verenigingsbestuur geeft aan dat veel van de tegenstanders in de 3^e divisie spelen op kunstgras. De vereniging wil daarom graag blijven trainen op kunstgras om zich voor te bereiden op wedstrijden op deze ondergrond.

Geadviseerd wordt om als gemeente de vereniging hierin niet te faciliteren. Op sportpark 'de Bosk' zijn voldoende grasvelden om aan de bespelingscapaciteit van de vereniging te kunnen voldoen.

Op basis van de vastgestelde sportnota 'de kreft fan sport' richt de gemeente zich voornamelijk op de breedtesport voor alle leeftijden. Het behouden van een kunstgrasveld, uitsluitend om een prestatief voordeel te behalen, valt hier niet onder. De totale jaarlijkse kosten voor het behoud van een kunstgrasveld (onderhoud, afschrijving en vervanging toplaag eens per 10 jaar) bedragen ongeveer € 50.000 per jaar.

Mocht Harkemase Boys (of een andere vereniging) zelf een kunstgrasveld willen aanleggen / behouden dan zou hieraan kunnen worden meegewerkt. Voorgesteld wordt dat het eigendom (incl. bekostiging en onderhoud) van het veld dan wel bij de betreffende vereniging komt te liggen. Voor de zekerheid wordt meegedeeld dat dit pas speelt zodra de huidige toplagen van de kunstgrasvelden zijn afgekeurd. Op afgekeurde kunstgrasvelden mogen geen wedstrijden meer worden gespeeld. Voor trainingen mogen de velden dan nog wel worden gebruikt. Dit is dan echter wel op eigen risico van de betreffende vereniging. Bij blessures van het gebruik van een voor wedstrijden afgekeurd veld kan de gemeente dan niet aansprakelijk worden gesteld.

3. Voor de overdracht van de opstallen zal uw raad een nieuw 'algemeenbelangbesluit' moeten nemen

Een belangrijk onderdeel van het nieuwe beleid is de eigendomsoverdracht van de opstallen aan de verenigingen. Voor de overdracht kan plaatsvinden zal de gemeente eerst een nieuw 'algemeenbelangbesluit' moeten nemen. Volgens de 'Wet markt en overheid' moet de overheid namelijk bij economische activiteiten (zoals verhuur en verkoop) minimaal kostendekkende tarieven in rekening brengen. Hiervan mag worden afgeweken als er een besluit is genomen dat de activiteiten het algemeen belang dienen. Het huidige 'algemeenbelangbesluit' uit 2014 voldoet niet meer geheel aan de voorwaarden voor verhuur van buitensportaccommodaties en voorziet niet in de overdracht van grondeigendom, opstallen en het vestigen van een opstalrecht óf recht van erfpacht. Voor het definitief overdragen van opstallen is daarom een nieuw besluit nodig. Het vaststellen van een nieuw 'algemeenbelangbesluit' staat geagendeerd voor dezelfde raadsvergadering. Als uw raad instemt met beide voorstellen dan kunnen de opstallen in eigendom worden overgedragen.

4. Mogelijk vallen de kosten hoger uit dan in het MJOP opgenomen

In het MJOP is rekening gehouden met het huidige kostenpeil. Er is altijd een mogelijkheid dat de prijzen door bepaalde ontwikkelingen significant gaan stijgen. Op dit moment zijn er echter geen aanwijzingen / ontwikkelingen waardoor dit kan worden verwacht. Om in-control te blijven zal het MJOP om de 3 jaar worden aangepast aan de daadwerkelijke situatie. Eventuele prijsontwikkelingen worden daarbij meegenomen, zodat het plan actueel en realistisch blijft.

Daarnaast is in het MJOP rekening gehouden met bedragen inclusief BTW. Op basis van de 'Specifieke uitkeringsregeling sport' (SPUK-Sport) kan de gemeente maximaal 18% van de totale kosten op 'sport' gecompenseerd krijgen. De SPUK-sportregeling loopt t/m 2025 en verwacht wordt dat de regeling in ieder geval in 2026 zal blijven bestaan. Mocht de regeling blijven bestaan dan krijgt de gemeente compensatie voor de te maken kosten in 2026. De kosten vallen hierdoor lager uit. Het vervolg van de SPUK-sportregeling is nog niet zeker en daarom wordt niet op voorhand al met de compensatie gerekend.

5. Mogelijk zullen de vervangingskosten van de inrichtingselementen hoger uitvallen

Bij de berekening van vervangingskosten van de inrichtingselementen is rekening gehouden met het huidige prijspeil. Er is altijd een mogelijkheid dat deze kosten bij de aanbesteding hoger uit zullen vallen. Echter net als bij het MJOP is bij de berekening van deze kosten geen rekening gehouden met de 'Specifieke uitkeringsregeling sport' (zie kanttekening 4). Verwacht wordt dat de daadwerkelijke kosten hierdoor lager uit zullen vallen. Het vervolg van deze regeling is echter dusdanig onzeker dat niet op voorhand al met de compensatie is gerekend.

6. *Mogelijk zullen (enkele) verenigingsbesturen de bijdrage te laag vinden*

Bij de inspectie van de kleedaccommodaties is gebleken dat diverse onderdelen in de kleedkamers nog moeten worden vernieuwd. Mogelijk dat enkele verenigingsbesturen de genoemde bedragen te laag vinden.

De inspecties van de kleedkamers zijn echter uitgevoerd door een onafhankelijke adviseur die de herstelbedragen marktconform heeft berekend. Uw raad wordt voorgesteld zich aan deze bedragen te conformeren.

7. *Voor de afhandeling van de verzoeken van VVT en FC Surhústerfean zijn geen middelen in de begroting opgenomen*

Voor de afhandeling van de verzoeken van FC Surhústerfean en VVT zijn binnen de huidige gemeentebegroting geen middelen opgenomen. Mocht uw raad akkoord gaan met dit voorstel dan zal, wanneer de verenigingen de plannen geconcretiseerd hebben, een voorstel op route worden gebracht.

Finânsjes

Het nieuwe beleidsplan voor buitensport is opgesteld op basis van de uitgangspuntennotitie 'toekomstig buitensportaccommodatiebeleid'. Met het nieuwe beleid wordt een uniforme lijn geformuleerd. Aan de hand van de voorgelegde financiële input is het nieuwe beleidsplan doorgerekend.

(+= nadeel, -/= voordeel)					
Nieuw buitensportaccommodatiebeleid	2026	2027	2028	2029	2030
Kapitaallasten	137.806	173.044	209.768	248.235	311.690
Onderhoudskosten	446.125	446.125	398.935	398.935	368.685
Overige kosten	43.222	29.533	29.533	29.533	29.533
Structurele lasten nieuw beleidsplan	627.153	648.702	638.236	676.703	709.908
Overige baten nieuw beleidsplan	-25.194	-24.243	-24.243	-24.243	-24.243
Saldo nieuw buitensportaccommodatiebeleid	601.959	624.459	613.993	652.460	685.665

Tijdens de informatiecarrousel van donderdag 3 april jl. is aangegeven dat de financiële consequenties tussen het voorgestelde buitensportaccommodatiebeleid en de huidige begrote middelen eigenlijk niet te geven is. Dit omdat in de huidige begroting geen rekening gehouden is met de extreme prijsstijgingen (bijv. kosten kunstgras), bepaalde investeringen als éénmalige kosten zijn opgenomen en voor bepaalde vervangingen geen middelen zijn gereserveerd. Om toch een beeld te geven is op basis van kengetallen een doorrekening gemaakt van de werkelijke kosten (incl. BTW) en afgezet tegen het nieuwe beleidsplan.

Werkelijke kosten obv kengetal 2025 tov nieuw beleidsplan 2026					
Duiding lastenontwikkeling (incl. BTW)	2026	2027	2028	2029	2030
Kapitaallasten	459.121	459.121	459.121	459.121	459.121
Onderhoudskosten	428.340	428.340	428.340	428.340	428.340
Overige kosten	0	0	0	0	0
Totaal kosten huidige situatie obv berekende kengetallen 2025	887.461	887.461	887.461	887.461	887.461
Structurele lasten nieuw beleidsplan 2026	627.153	648.702	638.236	676.703	709.908
Vershil kengetal 2025 en nieuw beleidsplan	260.308	238.759	249.226	210.759	177.553

Als het voorliggende beleidsplan met de eerder berekende werkelijke kosten (kengetal) wordt beschouwd zien we dat het beleidsplan passend is binnen de berekening van de werkelijke kosten. Het beleidsplan zorgt voor een dalende reeks van de werkelijke kosten. Dit is te danken aan investeringen in beregeningsinstallaties en onderhoud van de velden door een uitname uit de algemene reserve. Het uniform maken van beleid maakt dat versnippering in de huidige situatie teniet wordt gedaan.

Structurele lasten & baten

Het nieuwe beleidsplan bevat structurele en incidentele lasten inclusief BTW en worden hieronder nader belicht en vervolgens afgezet tegen de huidige raming in de begroting.

(+= nadeel, -/= voordeel)					
Nieuw buitensportaccommodatiebeleid	2026	2027	2028	2029	2030
Kapitaallasten	137.806	173.044	209.768	248.235	311.690
Onderhoudskosten	446.125	446.125	398.935	398.935	368.685
Overige kosten	43.222	29.533	29.533	29.533	29.533
Structurele lasten nieuw beleidsplan	627.153	648.702	638.236	676.703	709.908
Overige baten nieuw beleidsplan	-25.194	-24.243	-24.243	-24.243	-24.243
Saldo nieuw buitensportaccommodatiebeleid	601.959	624.459	613.993	652.460	685.665
Huidige lastenraming in begroting (na correctie boekwaarden)	656.311	652.531	647.711	643.933	643.154
Huidige batenraming in begroting	-86.977	-86.977	-86.977	-86.977	-86.977
Saldo huidige begroting	569.334	565.554	560.734	556.956	556.177
Afwijking structureel door nieuw beleid (begrotingssaldo)	32.625	58.905	53.259	95.504	129.488

Aanpassing kapitaallasten

De kapitaallasten wijzigen in het nieuwe beleid door geplande renovaties van velden inclusief beregening en doelen. Daarbij is gerekend met de aangeleverde afschrijvingstermijnen in het beleidsplan.

Afschrijvings-/renovatie-, vervangingstermijnen sportvelden in jaren:

Onderdeel	Natuurgrasveld	Hybrideveld	Kunstgrasveld voetbal	Kunstgrasveld korfbal
Toplaag	15	20	10	15
Onderbouw en overig	30	40	30	30
Doelen	15	15	15	n.v.t
Beregeningsinstallaties	25	25	25	n.v.t

In het nieuwe beleidsplan worden bovenstaande afschrijvingstermijnen aangehouden die afwijken van de eerder vastgestelde nota 'waardering en afschrijving vaste activa'. In de nota 'waardering en afschrijvingen vaste activa' worden kunstgrasvelden in 10 jaar en sportterreinen in 20 jaar afgeschreven. Het afwijken van beleidskaders vraagt om een besluit.

Bij de overdracht van opstal richting de verenigingen vervallen de structurele kapitaallasten uit de gemeentelijke begroting. Het afboeken van de boekwaarden zijn incidentele kosten voor 2026 die direct genomen moeten worden.

Onderhoudskosten

De raming voor structurele onderhoudskosten is in het beleidsplan ook geactualiseerd en heeft vooral betrekking op het onderhoud van de velden.

Velden onderhouden en berekening in eigen beheer houden komt de speelbaarheid ten goede.

Overige kosten

De post verzekeringen wordt bijgesteld omdat door overdracht van de opstallen de verenigingen dit nu zelf gaan betalen.

Geen huuropbrengsten

In het beleidsplan zijn de huidige baten herzien en wordt voorgesteld om geen huuropbrengsten aan verenigingen te vragen. Door het wegvallen van deze huuropbrengsten loopt de gemeente geraamde inkomsten mis van rond € 62.000 euro op jaarbasis.

Bevinding

De gemeente heeft binnen de huidige begroting geen rekening gehouden met bepaalde kosten, waar ze op basis van het huidige beleid wel verantwoordelijk voor zijn. Het gaat hier onder andere om vervanging van lichtmasten op de trainingsvelden, vervanging ballenvangers en vervanging leunhekken rondom de velden. Daarnaast kloppen de afschrijvingstermijnen en bedragen voor de vervanging van de kunstgrasvelden niet en zijn de renovaties van de hoofdvelden, waar de gemeente dus wel verantwoordelijk voor is, niet allemaal opgenomen in de begroting. Bij voortzetting van het huidige ongewijzigde beleid zal bijramen voor buitensportaccommodaties ten opzichte van de huidige begroting noodzakelijk zijn.

Aan de hand van bovengenoemde toelichting en opgestelde doorrekening van het beleidsplan constateren we dat het nieuwe beleidsplan niet passend is binnen het huidige budgettaire kader. Om het beleidsplan op te nemen in de begroting is bijramen noodzakelijk. Hieronder cijfermatig de presentatie van het nadelig saldo.

(+= nadeel, -/= voordeel)					
	2026	2027	2028	2029	2030
<i>Afwijking structureel door nieuw beleid (begrotingssaldo)</i>	32.625	58.905	53.259	95.504	129.488

Incidentele lasten

Hieronder gaan we in op de incidentele ontwikkeling die onderdeel is van het beleidsplan.

Incidenteel					
(+= nadeel, -/= voordeel)					
Nieuw buitensportaccommodatiebeleid	2026	2027	2028	2029	2030
afboeken boekwaarden	1.263.649				
Eenmalige onderhoudskosten opstellen	177.386				
Eenmalige bijdrage gebouwen (verenigingen)	319.985				
Totaal incidenteel	1.761.020				
Buitensport - voetbal en korfbal c.a. (kadernota 2026)	-150.000				
Saldo	1.611.020				
Dekking vanuit de algemene reserve	1.611.020				

Afboeken boekwaarden

Bij de overdracht van de opstellen richting de verenigingen vervallen de bijbehorende kapitaallasten uit de gemeentelijke begroting. Het afboeken van de boekwaarde hiervan bedraagt éénmalig € 1.184.219.

Daarnaast zijn er nog verzamelkapitaallasten die niet aan een locatie te herleiden zijn. Hiervan wordt voorgesteld om, voor betere beheersing, deze ook af te boeken voor € 79.430. Het afboeken van beide boekwaarden zijn incidentele kosten die in 2026 direct in de exploitatie moeten worden genomen.

Eenmalige kosten

In het raadvoorstel zijn verder incidentele kosten voor jaarschijf 2026 vermeld. Het gaan dan om éénmalige onderhoudskosten voor het vernieuwen van diverse inrichtingselementen opstellen en een éénmalige bijdrage om de overdracht van gebouwen beschikbaar te stellen.

Eenmalige opbrengsten

Door Europese wetgeving kan de gemeente vanaf 2019 de BTW op sport niet meer compenseren. Vanuit het Rijk is ter compensatie van deze kostenverhoging de Spuksportregeling ingesteld. Vanuit deze regeling ontvangen gemeenten een bijdrage van maximaal 18% van de totale kosten. De huidige regeling loopt tot en met 2025. Het ministerie van VWS onderzoekt met belanghebbenden hoe gemeenten vanaf 2026 gecompenseerd kunnen worden voor het btw-verlies op sportuitgaven. Het is echter nog niet bekend of deze regeling wordt vervolgd en hoe de uitwerking hiervan wordt. De totale investeringskosten (renovaties velden, aanbrengen beregning, vervangen opstellen voor overdracht) voor volgend jaar worden geraamd op ongeveer € 1.000.000. Mocht de regeling dan op dezelfde wijze worden gecontinueerd dan zal dat voor 2026 circa € 180.000 aan compensatie betekenen.

Naast dat nog niet zeker is of en hoe de regeling wordt verlengd zal de vaststelling, op basis van de ingediende SiSa-verantwoording in de jaarrekening, pas plaatsvinden in 2027. Gezien de onzekerheid wordt daarom afgeraden om de eventuele baat nu al in de berekening mee te nemen.

Bevinding

De totale incidentele lasten komen voor het jaar 2026 uit op € 1.761.020. Bij het vaststellen van dit nieuwe beleidsplan vervalt de besteding van de bij kadernota 2026 beschikbaar gekomen gelden voor buitensportaccommodaties.

Het gaat dan om € 150.000 die niet aanvullend op het nieuwe beleid hoeft te worden uitgegeven. Per saldo wordt incidentele dekking gevraagd van € 1.611.020 uit de algemene reserve.

Conclusie op basis van financiële doorrekening

Bij het vaststellen van de kadernota 2026 zijn uitgangspunten vastgesteld. Eén van de uitgangspunten hierbij was; 'nieuw' voor 'oud'. Dit houdt in dat eventueel nieuw beleid oud beleid, binnen de geaccordeerde financiële kaders, moet vervangen. Voor het beleid rondom de buitensportaccommodaties is echter geconstateerd dat zowel voortzetting van het huidige beleid als doorvoering van het nieuwe beleid een uitzetting van de begroting tot gevolg heeft. Voortzetting van het huidige beleid leidt tot een grotere uitzetting van de begroting dan doorvoering van het voorgestelde nieuwe beleid. Om aan het uitgangspunt 'nieuw' voor 'oud' binnen de huidige financiële kaders te kunnen voldoen zou er een bezuiniging moeten worden doorgevoerd. Als college stellen wij uw raad echter voor om geen bezuiniging door te voeren op de 'buitensport'. Het op dit moment doorvoeren van bezuinigingen (omdat niet voldoende was begroot) zal op grote weerstand stuiten en is richting de verenigingen niet te verantwoorden.

De reden voor nieuw beleid is om een éénduidig, duidelijk en eerlijk beleid te krijgen inclusief een juiste vertaling hiervan in de begroting. Als college zijn wij van mening dat wij met het voorliggende voorstel hieraan zullen voldoen. Geadviseerd wordt daarom het nieuwe beleid vast te stellen en akkoord te gaan met de structurele uitzetting van de gemeentebegroting.

Naast de structurele dekking is ook incidentele dekking benodigd. De incidentele dekking heeft een directe relatie met de structurele lasten en zijn niet afzonderlijk te beschouwen. Het voorstel is om de geraamde incidentele lasten te dekken uit de algemene reserve.

Kommunikaasje

De betreffende buitensportverenigingen zijn diverse malen op de hoogte gesteld van het proces om te komen tot nieuw 'buitensportaccommodatiebeleid'. De verenigingsbesturen zijn op de hoogte gebracht van het voorliggende voorstel en hierbij is aangegeven wat het voorstel voor de betreffende vereniging gaat betekenen. Over uw besluit zullen de verenigingen opnieuw worden geïnformeerd.

Yntegraliteit

Het advies is integraal afgestemd met de teams grondzaken en financiën.

Gearwurking

Niet van toepassing.

Ferfolchtrajekt

Mocht uw raad conform besluiten dan zullen opstal- en huurovereenkomsten worden opgesteld en aan de verenigingen worden voorgelegd. Waarnodig en wenselijk zal er met de verenigingen in overleg worden getreden. Uw raad zal op de hoogte worden gesteld van het vervolg van het proces.

Buitenpost, 28 oktober 2025

het college van burgemeester en wethouders van Achtkarspelen,

secretaris,

burgemeester,

dhr. mr. M.P. de Jong

dhr. J.D. de Vries

Konseptriedsbeslút

De raad van de gemeente Achtkarspelen;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d. 28 oktober 2025,
punt nr.: 18;

Beslút:

1. Het 'Buitensportaccommodatiebeleid gemeente Achtkarspelen' vast te stellen en hiermee alle voorgaande vastgestelde beleidsregels rondom de buitensport in te trekken.
2. Het 'Meerjarenonderhoudsplan sportvelden gemeente Achtkarspelen 2026-2035' vast te stellen en de financiële consequenties te vertalen in de meerjarenbegroting.
3. Akkoord te gaan met de structurele uitzetting van de begroting.
4. Voor het vernieuwen van diverse inrichtingselementen (o.a. ballenvangers en leunhekken) in 2026 een éénmalige bijdrage beschikbaar te stellen van € 177.386 en deze ten laste te laten komen van de 'algemene reserve'.
5. Voor de overdracht van de gebouwen in 2026 een éénmalige bijdrage beschikbaar te stellen van € 319.985 en deze ten laste te laten komen van de 'algemene reserve'.
6. Voor het afboeken van de boekwaarden van de aan de verenigingen over te dragen opstallen een éénmalige bijdrage van € 1.263.649 beschikbaar te stellen en deze ten laste te laten komen van de 'algemene reserve'.
7. Het in de kadernota 2026 – 2029 verwerkte bedrag van € 150.000 voor de buitensport te gebruiken voor de bekostiging van de gevraagde incidentele bijdragen van de besluitpunten 4, 5 en 6.
8. De vastgestelde afschrijvingstermijnen voor sportvelden in de nota 'waardering en afschrijvingen vaste activa' te vervangen door de afschrijvingstermijnen zoals die in het 'Meerjarenonderhoudsplan sportvelden gemeente Achtkarspelen 2026-2035' beleidsplan zijn opgenomen.
9. Op basis van al gemaakte afspraken en gewekte verwachtingen de verzoeken om een bijdrage voor de vernieuwing van de kleedaccommodaties van FC Surhústerfean en VVT, separaat van het nieuwe buitensportaccommodatiebeleid, af te handelen.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad
van de gemeente Achtkarspelen van 18 december 2025.

De griffier,

De voorzitter,

Dhr. mr. G.J. Andringa

Dhr. J.D. de Vries MSc